

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NO. 41.

**A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ. Bétsben Kedden! Novembernek 18-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

I. Olasz Országban.

Három fő részekre osztják fel a' Geografusok Európának ezt a' szep, és termékeny kertjét, ugymint Felső, Középső és Alsó Olasz Országgra. A' Felsőhöz: a' Szabaudiai, Piemonti, Montferrati, Maylandi, Mantuai, Pármái, Piacenzai, Quastalli, Módenai, Mirandolai, Massa di Carrarai 's Monacoi herczegségek, a' Velencei S'átusok, a' Genuai Respublika és a' Szardiniai sziget számláltnak; a' Középsőhöz: a' Római Statusok, a' Toskánai nagy herczegség, a' Luckai és S. Marindó

kis Respublikák, és az úgy nevezett *Stato degli Presidii*, az az, azok a' Római és Toskánai városok, a' melyekben hajdan szüntelen való katonai őrizetek tartattak; az *Alsóhoz*: Nápoly 's Siciliai Országok, és az ezek körül fekvő Izigitek. (Olly véggel botsájtottam ezen kis Jegyzést előre, hogy a' mostani háborúnak historiájában elő fordúlt, és ezutánis említendő tartományoknak és városoknak fekvései minden Erd. Olvasóinknak tudtokra lehellenék.

A' közelebb múlt pénteken esteli 8. órakor ki adattatott, különös tudositásnak reánk nézve igen örvendetes a' foglalatja. — Az Olasz Országai Cs. K. armádiának mostani kérményező fő vezérje B. Melas lovallag Generálisa ollyatén jelentést küldött egy *d'Albeck* nevű, Stuart Regimentjéből való Kapitány által, *Ronchi* fő hadi szállásáról ide, hogy minekutánnaö egynéhány ipionok által tudositatott volna arról, hogy az ellenségnek telyes szándeka lett volna az alatta lévő truppoknak meg támadására, és mozdulásaiból is azt lehetett volna észre venni, hogy armádiánknak jobb szárnyát meg kerülni, 's minden *Turinnal* való egyességét ketfelé vágni igyekszik: ö, tudniillik *Melas* fő vezér egélz erejét a' jobb szárnyára vonta, és hogy bellyebb tsalhasa az ellenséget, magát vissza húzván, *Fossano* és *Marenne* közt (a' *Piemonti* herezégben a' *Stura* vize mellett) telepedett le, és *Mondovit* is által engedte az ellenségnek.

Félelemre magyarázván az ellenség *Melas* fő vezérünknek ezen cselekedetét, utánna ment, *Fossanónak* külső városait és *Saviglianót* November, 3-ikán el foglalta; de azokat sokáig nem bírhatta, mivel mingyárt a' következő napon, a' már előre ki rendelt celonnékat, avagy olzály seregeket vezérjeink a' Francziák ellen ki indit-

vám, Ott F. M. Lajtinánt az elsőt Marennéből Saviglianóhoz; a' 2-ikat Mitrovszky F. M. L. hasonlóképen oda; a' 3-ikat Elsnitz F. M. L. Fossanóhoz és Genolahoz vezették; Gottesheim Generál Major pedig a' Fossanóban volt katona őrizettel Morozzo és Madalena helységeket tettetőképen meg támadván, időt nyert arra, hogy Ott és Mitrovszki Generalisaink Saviglianót el foglalhassák, 's azután az ellenség bal szárnya ellen mehessenek.

Az ellenséges ármádiának a' dereka Valdiggioba gyűlvén ölzve, Saviglianónak el foglaltatása után, egy osztály seregetskét parantsoltatott Ott F. M. L. Új Generál Wüldenský magyar Csig a' vezérlésére bízott colonnénak nagyobb részével Valdignascóba menni, olly véggel, hogy a' Fr. ármádiának Valdiggio mellett állott bal szárnyát támadná meg. Ugyan akkor Gen. Gottesheimra a' vala bizva, hogy foglalatoskodtassa az ellenséget, és hogyha munkáiban bődögülne, jobb szárnya ellen fordítaná hadi erejét.

Mihelyest Novamber 4-ik napjának reggelén, Marennéből Saviglianól mellé mársirozott Ott F. M. L., leg ottan azon osztályára bunkant az ellenségnek, a' melly Marennét el venni szándékozott, és mingyárt ölzve tsaptak, 's mérgessen viaskodtak egymással. Mind a' két rész ki akarta egymált helyéből mozdítani; de végre még is győzött Ott F. M. L. hadi böltséffége, 's az alatta lévőeknek vitézsége, ki mozdították helyéből az ellenséget, de ez rendesen, és szüntelen való maga védelmezése közt hátrálván, nem előbb, hanem 10 órakor lehetett Saviglianót vissza venni. —

F. M. L. Mitrovszky is olly tsendességgel mársirozott St. Lorenzóból Saviglianó alá, hogy elein-

te senki se vette ötöt élfzre, és így az ellenség háta megé menvén kéntelen vólte ez magát egészlen hátrabb vonni, másként egész colonnéja el fogattatott vólna; de így is 320 emberei életfogságukra. — Baró *Elsnitz* és *Gottesheim* Generalisokkal sokáig tusakodtak *Foffano* mellett a' Francziák, úgy annyira, hogy három izben is visszanyomták trupjainkat; de ezek mind annyiszor ismét meg támadták őket, de még így sem vehettek vólna rajtok diadalmat, ha az *Ott* és *Mitrowszky* Generalisok *Saviglianót* el nem foglalták, 's nekik segítségére nem mentek vólna.

Igy lévén a' dolog, *Ott* F. M. L. a' nékie adatot *Valdiggióba*. *Mitrowszky* Generalisunk pedig *Genolaba* marfiroztak, 's dél után 2 órakor egyenlő szivvel és erővel meg támadták a' Francziákat; a' kik minden oldalról körül vétetteknek lenni látván magokat, vissza indultak *Centale* felé, és noha hátralások közben is gyakorta tsatáztak az őket nyomog üzött trupjainkal, mindazáltal mindenkor diadalmat vettek rajtok vitéz katonáink.

Ezen egymás után következett külömbkülömbféle tsatákban 1800 embereket fogták el győzedelmes seregeink. *Ott* F. M. L. egy osztály seregetskét küldött *Villafalethez*, rész szerint ármadiánk jobb szárnyának fedezésére, rész szorént pedig az ellenség hátralásának meg akadályoztatására, de ők márakkor jobbadon, mind *Cuneo* alá húzták magokat. — Az egymással való viaskodásnak egyedül az éjjel vetett véget, és a' mi egész ármadiánk, néhány osztály seregeket kivéven, *Centale* mellé gyüllöt öfzve, és az ejtőszakát is ott töltötte el. Azooban erős agyú durogás hallatván hátrulól *Savigliano* környékéről, 's egy gondolkozásba ejtettvén vezérjeink,

hogy a' *Suza* völgyéről jött 3000 főből álló Fr. colonne akarja magát *Savigliano* mellett az ellenséggel öszve kaptsolni, a' minihogy meg lémsalatkoztak vélekedésekben; mingyárt vissza fordúlt G. M. *Somariva* 4 batallionnal, hogy az ott maradt gyalogsággal és lovallággal magát öszve kaptsolvan az ellenséget vissza üzze, 's bátorságossá tegye ármadiánkat hatruról. A' minihogy tökéletesen végbe is vitte említett derék Generálisunk a' reá bízott dolgot, bátrán meg támadta 's hátra verte a' már *Savigliánóig* és *Mareanneig* előre nyomult Francziaságot, 's 400 embert ejtett közzülök rabságra.

Meg azon a' napon megváltak a' *Centale* seregjelek az eránt, hogy mivel *Morozzoban* még addig is erőssen tartotta magát *Gottesheim* Generálisunk ellen az ellenség, és arról is bizonyossan tudósították a' Fr. dezertorok fő vezérünket, hogy egy Francia colonne tanyázzon *Ronchi* mellett, az *Ott F. M. L.* colonnéja *November 5 ikén Reuchit* attackirozza, az *Elsnitz F. M. L.* osztály serege *Morozzót* támadja meg; ellenben *Mitroviszky F. M. L.* továbbá is *Centale* alatt maradjon; az említett két osztály seregek marfirózzanak fedezésére, az ellenségnek, hogyha valamiképen meg támadná azokat, meg tartóztatására. De az is el végeztetett, hogy azon időben, armadiónknak dereka *Montenara* és *Castelletto* mellett a' *Stura* vizén által költözzös, 's verje vissza az azon oldalon tanyázott ellenséget. — *Ott* és *Elsnitz* Generálok szerentsellen végre hajtották a' magokra válalt dolgot *Ronchi* és *Morozzó* mellett, az elsőbb 600 Francziát el is fogott, hanem a' többi, közel lévén hozzájok a' *Cuneoi* erősség, oda futott. — A' *Morozzó* mellett tanyázott ellenséggel, a' ki *Cuneohoz* el nem futhatott, minden fegyverét le rakatta *Elsnitz* Feldmarschall-Lajnant, és azok közzül, a' kik a' *Stura* völgy-

ben futván azon folyó vizen által akartak úszni, mintegy 400-an a' viz fenekén találták sirjait, 300-an pedig amazoknak szomorú példájok által meg rettentetvén, fogságra vinni engedték magokat.

Illyen vége lön ezen reánk nézve igen szerentsés tsatának, és e' két napon, ugymint, November 4. és 5-ik napjain, 1 General-Adjutant, 70 Stabalis és fő tiszte, 's mintegy 4000 embert fogtak el, és 4 ágyút nyertek győzedelmes seregeink. Ezen kívül, közel 4 vagy 3 ezeren is hullottak el és kaptak sebet a' Francziák közzül. — Részünkről 15, vagy 16 százra tétetődik a' veszteség, a' többi köztről 11 ezerre, a' Geneyakiból is, a' ki egy apró fegyverből való golyóbissal agyon lövetvén, a' tsata piaczon maradt. — Az el futott ellenséget, a' Stura bal partyán *Gottesheim*; a' Mairói völgyben *Lattermann*; a' Génuai völgyben *Ott*; 's *Cuneo* környékén *Elsnitz* Generalisaink parantsoltattak üzni, és eleve olly rendelések tétetődtek, hogy ha valahol meg állapodni, 's truppjainkal szembe szállani mérefzlett volna az ellenség, könnyen öszve kaptsolhatták volna magokat nevezett Generalisaink.

Bővebb tudositást fog ezen szerentsés történetekről *Mélas* fő vezér küldeni, 's azon derék hadi tisztyeinket, a' kik ekkor magokat meg különböztették meg nevezi. Addig is nagyon magasztallya *Zach* Generalist a' General-Quartiermeister Stabtól, *Ott*, herczeg *Lichtenstein*, *Elsnitz*, *Mitrovszky*, *Bellegarde*, *Gr. Pálffy* és *Somariva* Generalisokat, és *Pest* Obriflsajtinantot, 's azt jelenti, hogy az ellenség nagy veszteségét kiváltképen lovas seregeinknek és kártátsunk tüzének lehet tulajdonítani.

II. A Rénus környékéről.

Petrusch F. M. Lajtinántnak, Feldkirchenből, a' folyó hólnapnak 8-ikán ide küldött jelentése szerént, mihelyt értésére esett az az ellenségnek, hogy *Károly Kir. fő herczeg* egynéhány batallion gyalogságot küldött volna a' *Graubündenben Linken F. M. L.* vezérlése alatt lévő osztály seregnek segítségére, leg ottan oda hagyta azon tartománynak *Ratzins* és *Bonaduz* helységei mellett lévő tanyáit, által költözött a' Rénusnak felső vagy *innenső* ágán, el rontotta maga után a' hidakat, 's hátrabb vonta magát *Kunkels* felé. — Ezek után *mingyárt* el foglaltatta *Linken Generalisunk* az ellenségnek elhagyott táborát, a' egy gyalogságból álló sereget állitatott ki *Splügen* mellett őrizetre, a' honnan egész *Ilanz*ig kimennek vitézeink portazásra. —

Károly Kir. fő herczegnek Donefchingai fő hadi szállásán November 5-iken költ tudósítása szerént, az előtt 4-ed nappal, ugymint *November 2-ikán*, jókor reggel, *Gr. Meerfeld* Generálisunknak minden forposztyait, az az, külső őrálló vitézeit meg tamadta az ellenség, és *Auenheimen, Neumühlen Eckertswihren* és *Goltfchieren* által is nyomta, hanem hogy nevezett Generálisunk több truppokat gyűjtven őszve, neuntsak meg verte, hanem egészlen a' *Kéhli* lánczokig visszafizte őket. — A' tsata piaczon maradt sok hóltakon kívül, 213 köz embert, és 5 hadi tilztet fogott el győzedelmes népünk, a' kiket az el hullott *Franziákkal* őszve szamilálván, könnyen reá ment 800 emberre a' veszteségek. A' nevezett General 120—130 el hullottakra és sebbe esteekre telzi a' mi vesztesegünket,

Ezen alkalmatofsággal, a' mint *Gr. Meerfeld* említi, *Löwenberg* és *Prohazka* Obersterek, *Gr.*

Westenrad és *Walmodon* Obristlajtinántok, *Koslowsky* lovas kapitány és *Radeczky* fő hadnagy a' *Merfeld* Uhlanus regimentjétől, kiváltképen való módon pedig a' *Blankenstein* huzár Regimentjéből való Gr. *Nádasdy* Kapitány, és az említett Uhlanus Regimentbeli Gr. *Büszing*, igen derekasan viselték magokat, a' kik között az elsőbb önkent egy Czug huzarsággal *Auenheim* mellett, az ellenség infanteriáját meg támadta, sokat öfzve aprított, 2 tisztet 70 köz emberrel együtt el fogott, az utólsóbb pedig a' *Marlenig* előre nyomúlt ellenséget hátul fogta, 's-magát *Koslowsky* lovas kapitánnyal öfzve kapcsolva, egy részét öfzve vagdalta, 's végre 3 tisztet, és 150 köz embert fogdágra ejtett.

Tegnap előtt, ugymint, *November 17-iken*, ismét egy különös tudósítást közölt a' Fels. Udvari hadi Cancellária a' Bécsi Publicummal, a' mellyben :

1) *B. Petrasch* F. M. Lajtinántnak *Feldkirchben*, *November 10-ikén* költ levelének rövid foglalata adatai elő, hogy tudniillik, egész *Graubündenből* ki költöztek légyen a' Francziák, még pedig két fontos okokra nézve a) értékre esvén az, hogy *Ilanz* felé menni igyekezzenek truppjaink — b) hogy a' *Bellinzona* mellett állott *Dedovich* Generálisunk *Dysentis* felé vette az útját. Ellenben avval tsábitották a' lakosokat, hogy ők azért hátrálnak 20 óránira vissza, mivel a' Császári 's Királyi, és a' Francia armadiák közt szerzett 5 hólnapi fegyverfzűnésnek tikkelyei arra kötelezik őket.

2) *Károly* Kir. fő herczegnek azon tudósítása adatai ki, a' mellyet e' folyó hólnapnak 17-iken kurir fővel ide érkezett lovas kapitány Gr. *Catheck* hozott *Doneschingából* Ő Cs. Kir. Felségé-

nek, és ebben azon nevezetes tette íratik le, a' melly *November 1. 2. és 3-ik* napjain, herczeg *Hohenloe* Gen-rál vezérlete alatt, a' Cs. Kir. és Francia armadiák közt Német Országnek Svéviai kerületjében történt. — Ezen tudósítás szerent, *November 1-ő* napján meg tamadván az ellenség *Bonigheim* mellett a' nevezett herczeget, kéntelen volt ugyan magát *Bittigheimon* keresztül hátrább vonni; mindazáltal a' nevezett helység mellett lévő tetőkön számos forposztokat hagyván, az által fel tartotta *Görger* Generálisal való egyettségét, egyfersmind egy *Commando* küldött a' *Neckar* vizének jobb partyára, olly végből *Ungary* / egyettségben lehessen. E' Szentkereszti derék Generálisunkal. Hasonló *commando* marfirozott *Bönnigenbe*, olly fel tétellel, hogy a' környüállásokhoz képest költözne által *Marbach* mellett az említett vizen, rontaná el maga után a' hidat, és a' *Neckar* folyóviz mentében marfirozna herczeg *Hohenloe* mellet; hanem már *Marbachban* az ellenségre bukkant ez a' *commando*.

November 2-ikén 5 batallion gyalogsággal 's egy *escadron* lovaságot küldött a' *Württembergi* uralkodó herczeg, *Hohenloe* herczegnek segítségére. Azon napon a' *Banátusi* Nemet batallion is hozzá ment *Károly* Lotharnigiai herczegtől, mellyek után a' *Bösigheimi*, és *Kleinfachsenheimi* környékeket el foglaltatta herczeg *Hohenloe* gyalogságának egy része által, a' másikkal pedig táborba szállott az *Enns* vizen túl *Bittigheim* mellett.

November 4-ikén egy 4000 főből álló sereggel ütött a' *H. Hohenloe* forposztyaira, vissza nyomta azokat a' *Bittigheimi* tetőkig, és minekutána ágyúit azokra fel vonatta volna, több seregeinket is meg támadta. Ekkor *H. Hohenloe* is által vonván a' több népét az *Enns* vizen, bát-

ran eleibe' ment az ellenségnek, vele bizváft öszve tsapott, és egy felől, a' szöllő hegyeken, és a' hegyek közt lévő utakon jobb szárnyába, más felől, a' *Löchgau* úton keresztülbal szárnyába, 's részszerént a' hátába is vágatott, meg futamtatta, *Erligheimig* üzte, a' hol ismét meg állapadván, és az ott lévő tetöket sok ágyúval és gyalogsággal meg rakván a' Francziák, újra ellenek ment, a' Fr. lovasságot széllyel verte, kvaréba állott, 's magát vakmerőképen védelmező gyalogságát töbnire mind öszve apritatta, el annyira, hogy leg alabb 1200 ember maradt a' tsata 'piaczon. A' mi veszteségünk az ellenségéhez képest tsak tsakelység vólt, és töbnire tsak sébbe esett lovakból állott.

DEU Cluj / Central University Library Cluj

Neu és *Lorcet* Fr. Generalisók is sebbe estek ezen alkalmatossággal, 17 fő tisztek pedig, és 697 köz ember el fogattattak. — Azon ellenséges truppoknak el kerítésekre, a' kik *Laufen* felé vonták magokat, hadi népének egy részét küldötte herczeg *Hohenloe*; de nem szinte ideje korán, mivel már akkor mind nyájau *Heilbronnba*, 's onnan *Sinzheimba* vonták magokat.

Nagyon magasztallya herczeg *Hohenloe* az ezen apró tsatákban jelenvólt Cs. K. truppoknak kiváltképen pedig a' lovasoknak vitéségeket, a' kik tsudákat tettek azon napon, — Különösen ditsiri *Kirchner* Obristlajtinántot, *Ottenfeld* lovas kapitányt, *Jarnier*, *Kranz* és *Fouk* fő hadnagyokat, 's *Wittib* Stzazsamestert az *Anspach* vasas Regimentjéből. Ez az utolsó 20 ki válalkozott köz emberrel együtt lovaikról le szálván, kardal 's piftollal attakirozta az erdőben bújt Fr. gyalogságot, 's 3 tisztet és 70. köz embert ejtett fogásra. — A' 13 ik dragonyos Regimentöl, *Egger* Oberster, és *Bellut* lovas kapitány; a' Ferencz fő herczeg vasas serégéből *Pretsak* kapitány; a' Ba-

natusi Német batallionból *Rakiehovich* Oberster igen ditsiretellen viselték magokat.

A' lovasság attakirozasának alkalmatosságával a' következendők mutattak nagy vitézséget, ugy mint *Wilhelmi* Oberster és *Wimpfen* kapitány a' Ferencz fő herczeg vasas Regimentjéből. Az ezen seregből való Kapitány *Hakelberg* a' Fr. gyalogságnak egyik kvarejába bé vágott, a' másikba pedig a' 13-ik dragonyos Regimentből való Kapitány *Sick*, 's mind a' kettőt öszve rontották. Nagy segítségekre vóltak ezeknek *Degelmann* Oberster a' Ferencz fő herczeg vasas Regimentjéből, és *Kirchner* Obriflajtnant az Anspachéből, — Végtere *Nichine* és *Wimer*, Ferencz fő herczeg Regimentjéből való fő hadnagyok is nem alacsony próbáit adták a' hadi mesterségben való esméreteknek és gyakoroltatásoknak.

A' Würtembergi herczegi két nevezetes tiszteknek, ugy mint *Phul* és *Sege* Generalisoknak, *Warnbüler* Kapitánynak és *Flügel* Adjutánsnak, *Hügel* fő hadnagynak és kvártélymesternek, *Scharfenberg* vadász Kapitánynak, *Pfuhl* granatéros hadnagynak, egy szóval, minden Würtembergi Stabalis és fő tiszteknek, és seregeknek vitézi bátorságokat, és szolgálatra való nagy készségeket nagyon ditsiri a' nevezett herczeg General. — Utollyára Ö Cs. K. kegyelmességébe ajánlya *Wernhard* fel hadnagyot a' Ferencz fő herczeg vasas regimentjéből; *Bolza* Al-Hadnagyot az Anspachéből, 's maga Adjutansát *Raschko* fel-hadnagyot a' Makkéből.

A' következett napon, ugy mint *Norembor* 4-dikén Palatinatusi Oberster *Wrede*, egy batallion Palatinatusi gyalogsággal, és 2 escadron Cs. K. lovassággal meg támadta az *Obrigheim* mellett állott Francziákat, a' mely órában egy osztály

Uhlanusok a' *Neckar* vizén az ellenség sűrű tüzelése közt által úsztatvan, 3 óráig tartott viaskodások után meg futamtatták a' Francziákat, 's I. tiszte, 61 köz embert el fogtak, sokat pedig le vagdaltak közzülök. Részünkről mind az elhúllottaknak, mind a' sebbe esteknek kevés vólt a' száma. A' fent nevezett Oberster tanúbizonyosága szerént Kapitány *Steurer*, és *Smolka* Hadnagy az Uhlanusok seregéből; és *Frank* Kapitány, 's *Gerhard* Hadnagy a' Palatinatusi batalliontól nagyon meg különböztették magokat.

November 4-ikét követett éjjel, attól tartván az ellenség, hogy *Manheim*hoz való retirálásában *Ufögna* / *Cothar* tüzérséget elhagyta, a' midőn *Wrede* Oberster *Helmstädt*be bé menvén, 20 embert fogott ott el a' Francziák közzül. (Ez a' *Helmstädt* a' Palatinatusi Val. Fejedelemségnek, *Heidelberg*től 2 mélföldre fekvő kis váraskája, 's különbözik, a' *Braunswieg-Wolfenbütteli* herczegségnek szép, népes, és egy *Universitással* is ékeskedő városától.)

Cs. K. Feldmarsal Lajt. *Károly* Lotharingiai herczeg, *November 6-ikán* meg kémléltetvén a' *Bretten*, és *Knittlingen* közt állott Francziákat, *Görger* Generál avantgardáját ellenek küldötte, a' melly őket meg is verte, *Brettenen* túl üzte, és egynéhány száz embert el is fogott közzülök. Mi igen keveset vesztettünk. Itten *Kuttalek* Kap. de kivált *Flödnig* Hadn. az *Albert* herczeg *Karabélyos* Regementjéből, és *Scheiblern* fő hadn. az Uhlanusok közzül jeles próbáitadták vitézségnek.

Nov. 8-ikán *Bruchsal* ellen küldettetvén *Görger* Generálisunk, 3 *Colonnéra* osztotta fel a' nékie adatott katonaságot, a' mellyek oda rukkolván tsak hamar ki üzték onnan az ellenséget,

a' kiknek *Langenbruckig* lett üzetetések után, egy osztályt küldött a' nevezett Geuerális a' *Blankenstein* hufzár Seregéből *Filipsburg* ellen, a' melly nagy sebességgel oda menvén, rész szerént el üzte, rész szerént öszve vagdalta az ostromló Francziákat, 60 embert el is fogott közzülök. — Ezen tsatában egynéhány 100 embert ejtett *Görger* Generálisunk fogására, maga pedig igen keveset vesztett. — Nagyon ditsiri az ezen történetben jelen vólt Cs. K. truppokat és tiszteket; nevezetelsen *Moor*, *Gr. Trautmansdorf*, 's *Harsányi* Majorokat; *Beck* Kapitányt, *Medray* és *Gr. Nadasdy* lovas Kapitányokat, és *Weber* hadnagyot a' *Blankenstein* Regimentjéből; *Brettschneider* Kapitányt a' *Cemik Uhlanus* Rgből; *Clujenk* Kapitányt az *Erdélyi Oláh* Regimentből; *Vétey* Kap. és *St. Quentin* fő hadnagyot a' *Vétsei* éből; *Baroni* Kap. a' *Tirolisi* vadászok közzül; *Stipsics* Kap. a' 2-ik *Uhlanus* Rgből; 's utóllýára *Vincian* Kap. a' *Gen. Quartiermeister* Stábtól. — Ezen szerentsés történet által egészlen fel szabadult a' *Filipsburgi* vár az ostrom alól.

Ezen örvendetes hadi Jelentésnek a' végém különösen magasztallya *Károly* Kir. fő herczeg, *Hohenloe* herczegnek nagy érdemeit, hadi mesterségben való jartalságát, vitézségét, és bölts rendelkezéseit, 's egyedül ezeknek tulajdonittya az ellenségnek nagy veszteségét, 's a' mi vitéz seregeinknek diadalmát és nyereségét. — Hasonlóképen ditsiri *Károly* Lotharingiai herczeg és *Görger* Generálisoknak, *Wrede* Palatinatusi Obersternek, érdemeiket; különösen pedig Ő Cs. K. Felsége kegyelmességébe ajánlya *Rothkirch* Kapitányt a' *Generál-Quartiermeister* Stábtól, a' ki is *Károly* Lotharingiai herczeg tanúbizonysága szerént sok és különkülömbféle próbáit adta ezen történetekben maga hadi talentomainak, és vitézi bátorságának.

Magyar Ország.

Pécsből November 10-ik napján. Nagy méltóságú és tiszteletű Galanthai Gróf Eszterházi Pál, Pécsi Püspök, Ő Cs. Kir. és Apostoli Felségének valóságos titkos Tanátsofja, e' folyó hólnapnak 7-ikén, esteli 10 órákor, életének 70-ik esztendejében, *Mohácson*, az arenában, az az, a' vizi holyagban lévő kövektől és fővenytől származott keserves fájdalmak miatt, meg halálozott. — Ifjusában a' Remete Sz. Pál rendjen lévő Szerzetesek közzé állott, és ezen Rendnek Generálistá-gára lépett, annakutánna a' Váci Kaptalannak nagy Prépostyáva, végre 1726-ik esztendőben Pécsi Püspökké választották. Mely szent hivatalyában mindenkor nagy buzgoságot és készséget is mutatott. Mindnyájan, a' kik szemeltyét, 's érdemeit közelebről esmérték, sajnallyák ezen jó hazafinak, tudos egyházi Pálistornak, egyenes szivű 's hiv barátnak, és a' szükölködő szegények, özvegyek és árvák jöltévő attyoknak halalát, 's azt kívánnyák, hogy nyugodjanak hamvai tsendelsen.

Batava Respublika.

Hágából, sőt más Hollandiai városokból is azt írják, hogy *Octobernek 20-ik napjától* fogva szüntelen abban foglalatoskodnak az Anglusok, hogy minden trupjaikat, munitióikat, 's táborigbutorjaikat hajokra rakhassák, 's vissza vihessék Angliába.

Azt olvassuk egy 2-ik Novemberi *Amsterdammé* tudósításból, hogy ha *Surinam* elvesztésének híre egynéhány héttel előbb érkezett volna Hollandiába, bizonyosán inkább ragaszkodtak volna a' Bégak az Anglusokhoz, mellynek szomsz-

rú következéseit hat el vezített tsatánál is jobban fogják érezni.

A' Hágai Directorium *October 6-ik* napját rendelte arra, hogy az Anglo-Ruffzus seregektől való meg szabadulásoknak napiót meg innepelhesék, hanem kétség kívül azon hólnapnak 19-ikét fogja arra rendelni, hogy *Surinam* el vételesenek napját minden elztendőben porba ülén, és zsákokba öltöztvén, keservelesen meg sirathasák.

Elegyes Dolgok.

A' *Pouéres* erdőségben, Küss-Britanniában, közönséges gyűlést tartottak a' Chouánlok. — A' *Rastadtban* meg öletett Fr. követek özvegyének, árváinak, és *Jean Debrie's Rosenstiel* polgárokna, a' kik azon szomorú alkalmatossággal 16690³ liver kárt vallottak, ezen summát le fizettette a' két törvénytevő Tanáts. — A' Fr. Jacobinusok azon iparkodnak, hogy *Bonaparte* és *Moreau* Generalisokat özve vezthessék egymással. — General *Lafayette* felesége ifjabb leányával együtt *Bonaparte* tiszteletére menvén, meg köszönte nékie, hogy férjének rabságból lett ki szabadításában sokat munkalódott. — Róma városában, 16 listtel, riskasával, s másféle eleségekkel meg rakott magazinumokat hagytak a' Francziák hátra. — Ott is polgári katonák fognak a' város őrizetére organizáltatni. H. *Don Diego Naselli* tétetett a' Fels. Nápolyi Királytól a' Római Statusban lévő katonaságnak fő Commendansává, a' ki a' Római néphez intézett hirdetményében azt igirte, hogy ő a' democratiáak pusztító pestisétől egézfien meg fogja a' Római Statusokat tisztítani, és minthogy majdan új urat, az az, Pápát fognak nyerni, addig is tsendessen és békével visellyék magokat. — Erlangai Medicinæ Do-

ctor és Professor *Reich* úr két új eszközt talált a' hideg lelesnek gyógyítására, ugymint, belsőt és külsőt, a' mellyek által egy két nap alatt, akár mitsoda gonosz hideglelés el haggya az embert, és már számos embereken szerentsés próbát tett. — Ezen hasznos találmánvát nagy jutalom áadás nélkül senkinek sem akarja ki nyilatkoztatni; ahöz képest *Berlinbe* hivatott, és ha az ott lévő híres Orvos Doktorok által hasznosnak fog találmányát taláztatni, maga a' Fels. Király fogja ötet meg jutalmaztatni. — A' Rénus alsó környékén fekütt Prusszus hadi seregek, a' *Monasteriumi* püspökségbe mentek téli kvártélyra. — A' Theophilantropisták fő papjának *Lareveillere-Lepaux* Es Directornak meg bukása után, az ő követői is el tűntek. — Déli Amerikának *Mexico* nevezett tartományában, egy *Acapulco* nevű város, kikötő helyével együtt ölzve rontatott a' földiadulás által. —

Az északi *Amerikában*, nevezetessen *Filadelfiában*, *Newyorkban*, *Halifaxban*, 's több városokban már több ízben uralkodott sárga hidegnek valóságos okául az azok mellett lévő tsatornákban meg gyüllött tsunyaság tétetődik.

D. D. S.